

Oikeusministeriö
Etelä-Esplanadi 10, Helsinki
PL 25, 00230 Valtioneuvosto
Heidi Mäntylä, erityisasiantuntija
heidi.mantyla@gov.fi

Julkisuuslain ajantasaistamishanke OM083:00/2020

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetty merkitsee, että silloin, kun henkilötietoja luovutetaan kopiona, tulosteena tai sähköisesti, on tietoja luovuttavan viranomaisen arvioitava, onko vastaanottajalla oikeus käsitellä niitä. Kennelliiton osalta kyseinen kohta on aiheuttanut epäselvyyksiä asioitaessa mm. käräjäoikeuksien kanssa, kun se on tilannut ja pyytänyt saada eläinsuojelurikoksista tuomittujen henkilöiden tuomioita sähköisessä muodossa maksua vastaan. Kennelliitto haluaa rekisteröityjen sääntöjensä mukaisesti käsitellä tällaiset asiat eettisessä lautakunnassa ja harkita voiko henkilö/-t, joka/jotka on tuomittu eläinsuojelurikoksista, olla sen jäsenenä tai toimia Kennelliiton luottamustehtävissä. Osa käräjäoikeuksista ei em. säännökseen vedoten luovuta julkisia tuomioita kopiona, kun taas osa luovuttaa. Vaihtelevan tulkintakäytännön vuoksi julkisuuslain ja tietosuojalain välistä suhdetta on syytä selkeyttää.

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentti ei estä, että tiedot annetaan suullisesti, tai että tietojen pyytjä tekee tiedoista muistiinpanot tutustumalla asiakirjaan paikan päällä viranomaisessa. Viimeaikaisessa oikeuskirjallisuudessa (*Päivi Korpisaari – Olli Pitkänen – Eija Warma-Lehtinen: Tietosuoja. Alma Talent, Helsinki 2022. s. 692–694.*) on esitetty, että tällainen tietojenluovutustapa on hidas ja kömpelö. Se saattaa pakottaa asiakkaan kaukaakin asioimaan kyseisessä virastossa paikan päällä. Hankaloittamalla tiedonantamistapaa ei pystytä estämään kaikkea tietosuojalainsäädännön vastaista toimintaa, jos tiedot kuitenkin on julkisuuslain mukaan oikeus saada tavalla tai toisella.

Jotta viranomainen voi varmistua tietojen saajan oikeudesta käsitellä henkilötietoja, tulee viranomaisen lähtökohtaisesti edellyttää tietopyyntöä, jossa esitetään hyväksyttävä selvitys tietojen käytön laillisuudesta ja niiden asianmukaisesta suojaamisesta. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että lähtökohtaisesti viranomaisten hallussa olevat julkiset tiedot tulee saada ilmoittamatta tietojen pyytäjän henkilöllisyyttä tai pyydettyjen tietojen käyttötarkoitusta. Syvälle henkilötietolainsäädäntöön menevän arvioinnin edellyttäminen julkisia asiakirjoja annettaessa on sekä harkintaa suorittavan virkamiehen että julkisuusperiaatteen toteutumisen kannalta ongelmallista. (*Päivi Korpisaari – Olli Pitkänen – Eija Warma-Lehtinen: Tietosuoja. Alma Talent, Helsinki 2022. s. 692–694.*)

Tiedon antamisen tapa asettaa henkilötiedot näin ollen erilaisen suojan tasolle (julkisuuslain 16.1 § vrt. 16.3. §).

Onko edellä mainittuja ongelmakohtia otettu huomioon säädösvalmistelussa, ja millaisia muutoksia asiaan liittyen mahdollisesti on suunnitteilla?

Parhain terveisin,

Ilari Entola
Avustava lakimies

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.